

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 6. kolovoza 2021.
(OR. en)

11175/21

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0255(NLE)**

**EDUC 262
JEUN 70
SOC 452
RECH 369
DIGIT 106**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	5. kolovoza 2021.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2021) 455 final
Predmet:	Prijedlog PREPORUKE VIJEĆA o kombiniranom učenju za visokokvalitetno i uključivo osnovno i srednjoškolsko obrazovanje

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 455 final.

Priloženo: COM(2021) 455 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.8.2021.
COM(2021) 455 final

2021/0255 (NLE)

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

**o kombiniranom učenju za visokokvalitetno i uključivo osnovno i srednjoškolsko
obrazovanje**

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2021) 219 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Jednak pristup visokokvalitetnom obrazovanju za sve ključan je za gospodarski i društveni napredak. U okviru obrazovne politike svim bi građanima trebalo omogućiti da ostvare svoj puni potencijal i razviju kompetencije putem cjeloživotnog učenja. To je ključna poruka sljedećih inicijativa: Komunikacije Komisije o uspostavi europskog stupa socijalnih prava¹, vizije o europskom prostoru obrazovanja², Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021.–2027.³, Rezolucije Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.)⁴ i Zaključaka Vijeća o pravičnosti i uključenosti u području obrazovanja i osposobljavanja u cilju promicanja obrazovnog uspjeha za sve⁵. Tijekom pandemije bolesti COVID-19 došli su do izražaja izazovi u području obrazovanja, zbog čega je postizanje tog cilja postalo još važnije.

(1) Izazovi s kojima se treba suočiti na temelju prijedloga preporuke

Postojeće prednosti i slabosti osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO), postale su izraženije zbog zatvaranja škola i širih društvenih ograničenja uslijed pandemije bolesti COVID-19. U okviru obrazovnog sustava i sustava osposobljavanja ustanovilo se da postoji iznimna sposobnost za inovacije i prihvaćanje novih pristupa⁶, ali i znatni nedostaci zbog nedovoljne spremnosti da se iskoriste prednosti različitih okruženja i alata za učenje.

- Učenici su se suočili s procesom učenja koji je često bio sporiji i manje detaljan, a katkad je i kasnio. Općenito je bio teži zbog nedostatka sustavnog pohađanja i ritma nastave u učionici, kao i bliske interakcije s učiteljima i drugim učenicima.
- Fizička, mentalna i emocionalna dobrobit u određenim je slučajevima bila ugrožena jer mnoge škole nisu mogle ponuditi strukturirane aktivnosti ili pristup objektima, a zdravlje i motivacija djece ovisili su o tome što im njihove obitelji⁷ i kućno okruženje mogu ponuditi.
- Mnoge obitelji i učenici, posebno oni koji pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju, nisu imali sposobnosti i resurse za uspješno učenje kod kuće⁸. To je

¹ COM(2017) 250.

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_hr

³ COM(2020) 624.

⁴ SL 2021 C 66/1, 26.2.2021.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610(01))

⁶ Na primjer, brzo je pokrenuto donošenje novog zakonodavstva, pri čemu je tijelima i ravnateljima škola na lokalnoj razini dodijeljena veća autonomija. U otvorenom javnom savjetovanju za Akcijski plan za digitalno obrazovanje navedeno je da su mnoge škole sklopile ili obnovile partnerstva s roditeljima, lokalnim zajednicama, poduzećima, privatnim poduzećima, nevladinim organizacijama i kulturnim organizacijama (uključujući radiodifuzijske medije).

⁷ Zajednički istraživački centar Europske komisije prikupio je dojmove djece i obitelji u devet zemalja EU-a za svoje izvješće [How families handled emergency remote schooling during the Covid-19 lockdown in spring 2020](#) („Kako su se obitelji nosile s nastavom na daljinu zbog izvanredne situacije tijekom zabrane kretanja uslijed pandemije bolesti COVID-19 u proljeće 2020.”).

⁸ U rezultatima otvorenog javnog savjetovanja za pripremu Akcijskog plana za digitalno obrazovanje navodi se da su roditelji i učenici izvijestili o posebnim poteškoćama kad je riječ o prelasku na poučavanje na daljinu uslijed izvanredne situacije. Roditelji navode da je iskustvo njihove djece s učenjem, ispitivanjem/ocjenjivanjem i povratnim informacijama bilo loše te da su sadržaji za online učenje bili loše kvalitete. Utvrđeno je da su socioekonomske razlike među učenicima glavni izazov za budućnost. Vidjeti i predstojeću studiju: Cachia R., Velicu A., Chaudron S., Di Gioia R. i Vuorikari R.,

stvorilo velike poteškoće učenicima koji bi inače imali ciljanu potporu pri učenju u školi, subvencionirane i zdrave obroke⁹ ili pristup raznim izvannastavnim aktivnostima, uključujući fizičke aktivnosti.

- Mnogi sustavi, škole i nastavno osoblje nisu bili pripremljeni za takve promjene u vezi s digitalnim kompetencijama i resursima, uključujući povezivost i infrastrukturu¹⁰. Neki učitelji u osnovnim i srednjim školama naveli su da im javna tijela nisu osigurala jasne smjernice i komunikaciju. Naveli su i da im nije pruženo dovoljno potpore i osposobljavanja za oblikovanje učenja u situacijama kad bi svi učenici ili većina njih učili kod kuće.
- Važni odgojno-obrazovni djelatnici, odnosno gostujući stručnjaci, službenici za odnose s obiteljima, nastavno osoblje u kulturnim organizacijama te nastavnici i učitelji za učenje kroz rad zajedno sa svojim resursima više nisu mogli pristupiti školama.
- Javile su se poteškoće u prirodoslovnim i umjetničkim predmetima te strukovnom obrazovanju i osposobljavanju jer se oslanjanju na pristup određenim prostorima, laboratorijima i opremi te na nadzor za koji su obično iz pedagoških i sigurnosnih razloga zaduženi osposobljeni stručnjaci.
- Škole su se suočile s izazovima u održavanju osobnih i društvenih koristi sudjelovanja u školskoj zajednici kad osoblje nije bilo prisutno na lokaciji.

Nastojanje da se ostvari kvalitetnije i uključivo obrazovanje i osposobljavanje nije ograničeno na kontekst pandemije bolesti COVID-19. Postojeći izazovi s obzirom na oblikovanje obrazovanja i osposobljavanja i dalje su: izgradnja značajnih iskustava učenja u različitim okruženjima i za učenike različitih dobi, sposobnosti i okolnosti; podupiranje razvoja širokih kompetencija koje su potrebne učenicima u suvremenom i budućem globalnom društvu; podupiranje dobrobiti te pružanje potpore nastavnom osoblju i školama u prilagodbi i daljnjem poboljšanju vlastitih organizacijskih i pedagoških pristupa u korist svih učenika. Kako bi se odgovorilo na te izazove i poboljšalo kapacitete, cjelokupni obrazovni sustav i sustav osposobljavanja moraju dosljedno pristupati kombiniranom učenju u okviru kulture stalnog poboljšanja.

(2) Ciljevi prijedloga preporuke

Prijedlog preporuke dio je neposrednog odgovora na iskustva stečena tijekom pandemije bolesti COVID-19 kad su se mnogi postojeći izazovi i nejednakosti dodatno povećali i došli u prvi plan. Preporukom bi se predložile kratkoročne mjere za uklanjanje najhitnijih nedostataka koji su dosad uočeni i prevladavanje njihovih učinaka na mlađu generaciju. Istodobno bi se opisali daljnji koraci za kombiniranje okruženja i alata za učenje u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju, čime bi se pridonijelo izgradnji otpornijih obrazovnih sustava

Remote schooling during Covid-19 spring 2020 lockdown. A closer look at European families („Školovanje na daljinu tijekom pandemije bolesti COVID-19 tijekom zabrane kretanja u proljeće 2020. Poblize razmatranje europskih obitelji”).

⁹ EU-ovim programom u školama djeci se omogućuje da uče o zdravoj prehrani i načinu života. Vidjeti [objašnjenje programa u školama | Europska komisija \(europa.eu\)](#)

¹⁰ Rezultati otvorenog javnog savjetovanja za pripremu Akcijskog plana za digitalno obrazovanje pokazuju da 69 % osnovnih škola i 64 % srednjih škola nije imalo iskustva u učenju na daljinu s pomoću digitalnih tehnologija. Ispitanici su naveli da postoji niz smetnji i prepreka, uključujući nedovoljnu digitalnu infrastrukturu i digitalne kapacitete, loše oblikovano učenje, nedovoljnu komunikaciju između škole i obitelji te nedovoljne digitalne kompetencije, posebno kad je riječ o nastavnom osoblju.

i sustava osposobljavanja, u skladu s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje 2021.–2027. i europskim prostorom obrazovanja te pripremi teren za ostvarivanje ciljeva digitalnog desetljeća¹¹. Cilj je povećati uključivost i kvalitetu obrazovanja i osposobljavanja te poboljšati širok razvoj kompetencija svih učenika.

Prijedlogom preporuke ne zagovara se smanjenje prisutnosti nastavnog osoblja u učenju niti se potiče da učenici provode više vremena pred ekranom. Nadalje, cilj nije da se tiskani materijali, papir i olovke naglo i neselektivno zamijene digitalnim tehnologijama u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju¹². Šira primjena platformi i komunikacijskih kanala može povećati rizik od digitalnog zamora i organizacijske iscrpljenosti kod učenika, nastavnog osoblja i roditelja. Umjesto toga, u okviru oporavka od pandemije bolesti COVID-19, prijedlogom preporuke nastoji se poduprijeti stalan razvoj i poboljšanje uravnoteženog školskog obrazovanja (u smislu pedagogije i nastavnih materijala) kojim se promiče visoka kvaliteta i uključivost te se ostvaruje dodatna korist u smislu dovoljne otpornosti za suočavanje s izazovima i prilagodbu.

(3) Specifične odredbe preporuke

Kombinirano učenje u formalnom obrazovanju i osposobljavanju podrazumijeva da škola, nastavnik ili učenik primjenjuju više pristupa u procesu učenja:

- kombiniranje okruženja za učenje u prostorijama škole i na daljinu i
- kombiniranje različitih digitalnih (uključujući alate na internetu) i nedigitalnih alata za učenje u okviru obrazovnog sadržaja.

Kako bi se osigurala optimalna primjena kombiniranog učenja, učitelji i učenici moraju imati potrebno znanje, vještine i stavove te biti otvoreni za upotrebu odgovarajućih digitalnih alata i promjene u poučavanju. Pristup kombiniranog učenja ujedno mora biti dovoljno fleksibilan kako bi se mogao prilagoditi potrebama učenika te pružiti nastavnom osoblju slobodu da ga primijene u skladu s njihovim kontekstom i publikom. Osiguravanje uvjeta koji pogoduju kombiniranom učenju ovisi i o resursima učenika te organizaciji, kulturi i resursima škole, odnosno pristupu odgovarajućim, cjenovno pristupačnim okruženjima i alatima koji dobro funkcioniraju. Kako bi se to postiglo, ovim prijedlogom preporuke naglašava se potreba za djelovanjem na različitim razinama (škola i njezin lokalni ekosustav; država članica ili razina regionalnog obrazovnog sustava; potpora, prema potrebi, na razini EU-a) i u različitim vremenskim okvirima, i to: kratkoročno u smislu hitnog odgovora na pandemiju i srednjoročno u smislu primjene tog pristupa kako bi se promicalo kvalitetno i uključivo obrazovanje.

(4) Komplementarnost s drugim inicijativama

Prijedlog preporuke izrađen je kako bi se dopunile druge inicijative Komisije kojima će se odgovoriti na povezane izazove u školskom obrazovanju, odnosno mjere predstavljene u Akcijskom planu za digitalno obrazovanje 2021.–2027.¹³ i inicijativi „Putevi do školskog

¹¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_hr

¹² Istraživanja su pokazala da to može usporiti razvoj sposobnosti učenika da čitaju s razumijevanjem; vidjeti *Deklaraciju iz Stavangera o budućnosti čitanja* (<https://ereadcost.eu/wp-content/uploads/2019/01/StavangerDeclaration.pdf>). Deklaracija, koju je 2019. potpisalo više od 100 istraživača, sadržava ključne zaključke četverogodišnjeg empirijskog istraživanja u kontekstu istraživačkog djelovanja *Evolution of Reading in the Age of Digitalisation (E-READ)* („Razvoj čitanja u doba digitalizacije (E-READ)”) koje financira EU u okviru Europske suradnje u području znanstvenih i tehničkih istraživanja (COST).

¹³ COM(2020) 624.

uspjeha” u okviru europskog prostora obrazovanja kako bi se svim učenicima pomoglo da steknu znanje u području osnovnih vještina i dovrše srednjoškolsko obrazovanje, u Programu vještina za Europu¹⁴, a posebno u preporuci Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO)¹⁵ u kojoj se predlaže modernizacija političke vizije EU-a za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, uključujući njegovu digitalizaciju i primjenu kombiniranog učenja. Prijedlogom preporuke dopunjuju se i druge inicijative u okviru programa Erasmus+, uključujući akademije za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Inicijativa je u skladu s člancima 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U članku 165. propisuje se da Unija treba „doprinosi[ti] razvoju kvalitetnog obrazovanja poticanjem suradnje među državama članicama te, ako je to potrebno, podupiranjem i dopunjavanjem njihovih aktivnosti, pri čemu u potpunosti poštuje odgovornost država članica za nastavni sadržaj i ustroj obrazovnih sustava te njihovu kulturnu i jezičnu raznolikost.” U članku 165. stavku 2. dodatno se navodi da će ciljevi djelovanja Unije u području obrazovanja biti, među ostalim, poticanje razvoja obrazovanja na daljinu. U članku 166. propisuje se da Unija treba provoditi politiku strukovnog osposobljavanja koja podupire i dopunjuje djelovanje država članica, pri čemu u cijelosti poštuje odgovornost država članica za sadržaj i ustroj strukovnog osposobljavanja.

U okviru inicijative ne predlaže se proširenje regulatorne ovlasti EU-a niti se predlažu dodatne obveze za države članice. Države članice će, u skladu s nacionalnim okolnostima, odlučiti kako će provesti preporuku.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Države članice imaju vlastitu kulturu i zakonodavstvo za oblikovanje i organizaciju učenja. U potpunosti su odgovorne za nastavni sadržaj i ustroj svojih obrazovnih sustava i sustava osposobljavanja. Međutim, države članice suočavaju se s nizom zajedničkih problema povezanih s pripravnosću svojih obrazovnih sustava i sustava osposobljavanja, što se može vidjeti iz učinka pandemije bolesti COVID-19 na učenike, njihove obitelji, učitelje, nastavnike i voditelje ustanova. Cilj je preporuke poduprijeti države članice u jačanju pripravnosti i otpornosti njihovih obrazovnih sustava i sustava osposobljavanja razvojem uravnoteženih pristupa kombiniranom učenju.

Dodana je vrijednost ovog prijedloga preporuke na razini EU-a u sposobnosti EU-a da:

- olakša zajednički pristup kratkoročnim rješenjima za probleme koji su se pojavili tijekom pandemije i koji su doveli do razlika u ishodima učenja ili su te razlike povećali,
- promiče zajedničko europsko razumijevanje mogućnosti koje pruža kombinirano učenje, uključujući poboljšanje kvalitete i uključivosti obrazovanja i osposobljavanja te razvoj širokih kompetencija i dobrobit učenika,
- olakša razmjenu stručnog znanja i najbolje prakse oblikovatelja politika, istraživača i nastavnog osoblja na razini sustava i škole,

¹⁴ COM(2020) 274 final.

¹⁵ SL C 417, 2.12.2020., str. 1.–16.

- podupire inicijative na razini EU-a za poticanje razvoja kompetencija nastavnog osoblja i učenika u kombiniranju okruženja i alata za učenje, i
- potiče ulaganja u navedena područja.

U skladu s načelom supsidijarnosti, u prijedlogu se opisuju daljnji koraci za kombiniranje okruženja i alata za učenje u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju te se u tu svrhu iznose preporuke.

- **Proporcionalnost**

Ni sadržaj ni oblik ovog prijedloga preporuke ne izlaze iz okvira onoga što je potrebno za ostvarenje njegovih ciljeva. Obveze koje će države članice preuzeti dobrovoljne su prirode i svaka država članica samostalno odlučuje o svojem pristupu.

- **Odabir instrumenta**

Kako bi se pridonijelo ostvarenju ciljeva iz članaka 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, tim se ugovorom propisuje da Vijeće donosi preporuke na prijedlog Komisije.

Preporuka Vijeća primjeren je instrument u području obrazovanja i osposobljavanja, u kojem EU ima pomoćnu nadležnost, te je instrument koji se često upotrebljava za djelovanje EU-a u tom području. Kao pravni instrument znači obvezivanje država članica na navedene mjere i pruža jači politički temelj za suradnju u tom području, uz potpuno poštovanje nadležnosti država članica u području obrazovanja i osposobljavanja.

3. **REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA**

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Europska komisija se 2020. i 2021. savjetovala s predstavnicima ministarstva obrazovanja, organizacijama europskih mreža (edukatori učitelja, roditelji, učenici, poslodavci, sindikati), nastavnim osobljem i ostalim građanima. Dodatni pristupi i konteksti bili su korisni za bolje razumijevanje izazova i mogućnosti u tom području: internetski sastanci i internetski seminari, istraživanja usmjerena na ciljanu publiku u području školskog obrazovanja i osposobljavanja te istraživački projekti.

Važna je faza bilo otvoreno javno savjetovanje od veljače do rujna 2020. u okviru pripremnog rada za Komunikaciju o Akcijskom planu za digitalno obrazovanje 2021.–2027. Savjetovanje je bilo usmjereno na učinak pandemije bolesti COVID-19, pri čemu je prikupljeno više od 2 700 odgovora iz 60 zemalja. Savjetovanje s učenicima iz Europe održano je i putem internetske zajednice učitelja i ravnatelja škola u okviru mreže eTwinning.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Prijedlog se temelji na širokom rasponu izvješća i studija o sljedećim temama: pedagoški pristupi razvoju ključnih kompetencija, stručno usavršavanje učitelja i ravnatelja škola, upotreba digitalne tehnologije u školskom obrazovanju i upravljanje školskim obrazovanjem. Kad je riječ o posebnim aspektima, svoj su doprinos pružila tri stručna savjetnika uključena u

okvir za obrazovanje i osposobljavanje za 2020.¹⁶ U preispitivanju su uzeta u obzir izvješća i studije OECD-a, UNESCO-a i Vijeća Europe, kao i rad Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije (posebno o pedagoškim pristupima razvoju ključnih kompetencija, upotrebi digitalne tehnologije u školskom obrazovanju i iskustvima djece i obitelji kad je riječ o učenju na početku pandemije). Te su informacije uključene u popratni radni dokument službi Komisije.

- **Procjena učinka**

Budući da su predložene aktivnosti zamišljene kao dopuna inicijativama država članica te s obzirom na njihov dobrovoljni karakter i opseg očekivanih učinaka, nije provedena procjena učinka. U prijedlog su uvršteni rezultati prethodnih studija, savjetovanja s državama članicama i javnog savjetovanja.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

U ovom prijedlogu preporuke poštuju se temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, odnosno pravo na obrazovanje utvrđeno u članku 14. i pravo na zaštitu osobnih podataka utvrđeno u članku 8. Osobni podaci moraju se obrađivati pošteno, u utvrđene svrhe i na temelju suglasnosti osobe o kojoj je riječ, ili na nekoj drugoj legitimnoj osnovi utvrđenoj zakonom; nadalje, svatko ima pravo na pristup prikupljenim podacima koji se na njega ili nju odnose i pravo na njihovo ispravljanje. Mjere će se provoditi u skladu s pravom EU-a o zaštiti osobnih podataka, posebno Uredbom (EU) 2016/679¹⁷ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ta inicijativa neće zahtijevati dodatna sredstva iz proračuna EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Kako bi se podržala provedba, Komisija predlaže da se u suradnji s državama članicama pripreme posebne smjernice, priručnici i drugi konkretni rezultati na temelju dokaza, aktivnosti uzajamnog učenja te utvrđivanja dobre prakse. Time će se ukloniti utvrđeni nedostaci u podupiranju razvoja kombiniranog pristupa učenju na razini škole i sustava.

Komisija namjerava izvijestiti o primjeni preporuke u kontekstu strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

¹⁶ [Europska suradnja u području obrazovnih politika \(ET 2020.\) | Obrazovanje i osposobljavanje \(europa.eu\)](http://europa.eu)

¹⁷ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.HRV

Nije primjenjivo.

- **Nacrt preporuke i radnog dokumenta službi Komisije**

U nacrtu preporuke predlažu se smjernice i mjere koje države članice mogu provoditi kako bi se odgovorilo na kratkoročne posljedice pandemije te kako bi uravnotežen i dobro usmjeren pristup kombiniranog učenja doveo do visokokvalitetnog i uključivog osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja. U njemu se utvrđuje obveza Europske komisije da dopuni i podupre mjere država članica u tom području.

U popratnom radnom dokumentu službi opisuje se širok raspon najnovijih istraživačkih dokaza zajedno s mišljenjima i iskustvima europskih dionika kako bi se podržao prijedlog preporuke te se navode primjeri postojećih politika i projekata u području koje se brzo razvija.

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

o kombiniranom učenju za visokokvalitetno i uključivo osnovno i srednjoškolsko obrazovanje

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 165. i 166.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Pandemija bolesti COVID-19 utjecala je na sustave obrazovanja i osposobljavanja u cijelom svijetu i Uniji te ih izložila dosad nezapamćenom pritisku. Društvena ograničenja dovela su do velikih promjena u poučavanju i učenju te komunikaciji i suradnji unutar zajednica za obrazovanje i osposobljavanje.¹⁸ To je utjecalo na učenike, njihove obitelji, učitelje, nastavnike i ravnatelje ustanova, kao i na stručnjake u zajednici koji podupiru obrazovanje, kao što su socijalni radnici i nastavno osoblje u području kulture. Države članice uspjele su brzo pripremiti mogućnosti i potporu za učenje na daljinu, posebno digitalna rješenja. Stečeno je iskustvo o novim mogućnostima za obrazovanje, uključujući znatno povećanje digitalnih kompetencija učitelja i bliže veze između škola i šire zajednice. Međutim, mnoge države članice suočile su se s nedostacima u sustavu koji nije imao dovoljno spremnosti i resursa za prelazak na drukčiji pristup poučavanju i učenju, što je naglasilo i povećalo postojeće nejednakosti, nedostatke i potrebe. Obrazovni sustavi i sustavi osposobljavanja trebaju se posvetiti rješavanju tih pitanja te poboljšati svoju otpornost kako bi se u budućnosti bolje nosili s promjenjivim okolnostima te im se prilagodili.
- (2) U Akcijskom planu za digitalno obrazovanje 2021.–2027. navodi se vizija Europske komisije za visokokvalitetno, uključivo i pristupačno digitalno obrazovanje u Europi. Riječ je o pozivu na jačanje suradnje na europskoj razini kako bi se izvukle pouke iz pandemije bolesti COVID-19 i kako bi se obrazovni sustavi i sustavi osposobljavanja prilagodili digitalnom dobu. U njemu se ističe potencijal tehnologije za olakšavanje personaliziranijeg i fleksibilnijeg učenja usmjerenog na učenika. Nastoje se ukloniti nejednakosti u obrazovanju kad nedostaju digitalne kompetencije, pristup odgovarajućim alatima i pouzdana internetska povezivost. Naglašava se potreba za jačanjem digitalnih kapaciteta u obrazovnim sustavima i sustavima osposobljavanja.
- (3) U skladu s prvim načelom europskog stupa socijalnih prava¹⁹ svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi

¹⁸ SL C 212I, 26.6.2020., str. 9.–14.

¹⁹ COM(2017) 250

održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada. Načelom 11. stupa utvrđuje se da djeca iz ugroženih sredina imaju pravo na posebne poticajne mjere za ostvarivanje jednakih mogućnosti. Učinkovita provedba tih načela uvelike ovisi o odlučnosti i djelovanju država članica. Mjere na razini EU-a mogu biti dopuna nacionalnim mjerama, a Komisija je svoj doprinos predstavila u Akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava.²⁰ U Programu vještina za Europu²¹ definiraju se mjere kojima se pojedincima i poduzećima pomaže da razviju brojnije i bolje vještine te da ih primijene, i to jačanjem održive konkurentnosti i otpornosti za odgovor na krize, na temelju iskustava stečenih tijekom pandemije bolesti COVID-19; predlaže se i poticanje prirodoslovnog obrazovanja u aktivnostima istraživanja i inovacija. U Preporuci Vijeća o uspostavi europskog jamstva za djecu pozivaju se države članice da djeci kojoj je potrebna pomoć (odnosno djeci izloženoj riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti) zajamče djelotvoran i besplatan pristup obrazovanju i školskim aktivnostima. U strategiji EU-a o pravima djeteta poziva se na izgradnju uključivog i kvalitetnog obrazovanja. Poticanje razvoja kompetencija jedan je od ciljeva europskog prostora obrazovanja u okviru kojeg bi se mogao „iskorist[iti] pun potencijal obrazovanja i kulture kao pokretača otvaranja novih radnih mjesta, postizanja socijalne pravednosti i aktivnog građanstva, ali i sredstva za doživljavanje europskog identiteta u svojoj raznolikosti”.²²

- (4) U vrlo povezanom svijetu koji se brzo mijenja svaka osoba treba imati širok raspon kompetencija te ih kontinuirano razvijati tijekom cijelog života. Ključne kompetencije definirane u Europskom referentnom okviru o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje²³ usmjerene su na postavljanje temelja za postizanje ravnopravnijih i demokratskijih društava. Odgovaraju na potrebu za uključivim i održivim razvojem, socijalnom kohezijom i daljnjim razvojem demokratske kulture.
- (5) U Preporuci Vijeća o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje²⁴ navodi se da se razvoj kompetencija olakšava uključivanjem različitih okruženja i alata za učenje, uključujući digitalnu tehnologiju, i zadaća u oblikovanje učenja; pružanjem potpore obrazovnom osoblju i drugim dionicima koji podupiru procese učenja, uključujući obitelji; podupiranjem i daljnjim razvojem procjene i vrednovanja ključnih kompetencija stečenih u različitim okruženjima te jačanjem suradnje unutar obrazovnog okruženja i između obrazovnog okruženja i drugih područja u okviru sveobuhvatnijeg programa djelovanja.
- (6) U Preporuci Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost²⁵ predlaže se modernizacija političke vizije EU-a za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, uključujući njegovu digitalizaciju i primjenu kombiniranog učenja.
- (7) U zaključcima Vijeća o europskim učiteljima i nastavnicima budućnosti²⁶ prepoznaje se da su učitelji, nastavnici i ravnatelji škola neizostavna pokretačka snaga obrazovanja i osposobljavanja koji bi trebali biti uključeni u osmišljavanje politika u

²⁰ COM(2021) 102

²¹ COM(2020) 274 final.

²² COM(2017) 673

²³ SL C 189, 4.6.2018., str. 1.–13., Prilog

²⁴ SL C 189, 4.6.2018., str. 1.–13.

²⁵ SL C 417, 2.12.2020., str. 1.–16.

²⁶ SL C 193, 9.6.2020., str. 11.–19.

području obrazovanja i osposobljavanja i imati autonomiju u primjeni tih politika u praksi, ali koje ujedno treba poduprijeti sveobuhvatnim pristupom inicijalnom obrazovanju, uvodnom osposobljavanju i trajnom stručnom usavršavanju.

- (8) Pandemija je povećala zabrinutost koja već dugo postoji za fizičku, mentalnu i emocionalnu dobrobit djece i mladih. Djeci i mladima trebalo bi pružiti potporu kako bi vodili zdrav i aktivan život, potičući pozitivne cjeloživotne navike, te kako bi imali priliku sudjelovati u nizu sportskih i drugih fizičkih aktivnosti koje pridonose poboljšanju motoričkih vještina te potiču mentalnu i emocionalnu dobrobit. Djeci i mladima ujedno je potrebna potpora za njihovu mentalnu i emocionalnu dobrobit tijekom učenja, uključujući obrazovne sadržaje u situacijama povećanog pritiska i razumijevanje sigurnog i odgovornog ponašanja na internetu. Potpora je potrebna i učenicima koji nemaju potporu vršnjaka i osoblja škole tijekom duljeg razdoblja.
- (9) Kombinirano učenje u formalnom obrazovanju i osposobljavanju podrazumijeva da škola, nastavnik ili učenik primjenjuju više pristupa u procesu učenja: kombiniranje prostorija škole i drugih fizičkih okruženja izvan škole (učenje na daljinu); kombiniranje različitih digitalnih (uključujući alate na internetu) i nedigitalnih alata za učenje. Na temelju svoje stručne prosudbe učitelji i škole odabrat će te alate i olakšati njihovu upotrebu u okviru zanimljivih i učinkovitih obrazovnih sadržaja kojima se podupire razvoj širokih kompetencija.
- (10) Učenje u različitim okruženjima, uključujući prostorije škole, dom, vanjski prostor, kulturne lokalitete i mjesta rada, može motivirati djecu i mlade te poboljšati njihov razvoj širokih kompetencija. To im ujedno može pomoći da budu motivirani i razumiju da su formalno obrazovanje i osposobljavanje važni za njihove živote u društvu te da se više uključe u lokalne i globalne izazove, na primjer one povezane s okolišem i klimatskim promjenama.
- (11) U okviru pristupa kombiniranog učenja prepoznaje se vrijednost škole kao zajedničkog prostora za osobnu i društvenu interakciju, a na taj se važan način uči kako razumjeti svijet i shvatiti njegov smisao.
- (12) U okviru pristupa kombiniranog učenja može se poboljšati razvoj širokih kompetencija jer se njime mogu obuhvatiti razni obrazovni sadržaji i alati. Upotrebom digitalne tehnologije, uključujući povezivanje uređaja putem interneta, može se olakšati interakcija učenika s drugim učenicima, programima učenja i drugim izvorima informacija te se može poduprijeti učenje u različitim okruženjima. Komplementarnom upotrebom znanstvene opreme, alata za rukotvorine, predmeta iz stvarnog života (predmeti koji su pronađeni i primjenjuju se u svakodnevnom životu), objavljenih tekstova te alata za pisanje i likovnu umjetnost može se poduprijeti kreativnost i osobno izražavanje pojedinca, ali i skupine.
- (13) Obrazovanje je temeljno ljudsko pravo i pravo djeteta. Pristup obrazovanju mora se zajamčiti neovisno o okruženju u kojem se odvija (u prostorijama škole, na daljinu ili kombinacija obaju okruženja) te neovisno o različitim osobnim i društvenim okolnostima učenika. Izvan konteksta pandemije pristup kombiniranog učenja prilika je za poboljšanje kvalitete, relevantnosti i uključivosti obrazovanja i osposobljavanja, na primjer kako bi se omogućilo kvalitetnije učenje u ruralnim i udaljenim područjima, uključujući najudaljenije regije i otočne zajednice, te drugim učenicima koji ne mogu redovito dolaziti u prostorije škole, a to su osobe iz nomadskih zajednica, mladi njegovatelji, osobe sa zdravstvenim problemima ili osobe koje borave u bolnicama i centrima za skrb, osobe koje treniraju na vrhunskoj razini i osobe koje se bave strukovnim osposobljavanjem ili plaćenim radom. Sva okruženja i alati trebali

bi biti jednako dostupni manjinskim skupinama, djeci s invaliditetom i djeci u nepovoljnom socioekonomskom položaju te ne smiju dovesti do diskriminacije ili segregacije.

- (14) Za kombinirano učenje potreban je dosljedan pristup u cijelom sustavu kako bi se stvorili uvjeti koji omogućuju provedbu. To uključuje angažiranje stručnjaka s različitim stručnim znanjem i promicanje suradnje sa zajednicom, čime se potiče zajednička odgovornost za razvoj mladih. Učinkovitost sustavnih mjera za potporu kombiniranom učenju ovisit će i o oblikovanju i podupiranju odnosa među različitim elementima ekosustava, među obrazovnim tijelima, industrijom obrazovnih resursa (pružanje tehnologije, izdavaštvo i druga oprema za provedbu kurikuluma), istraživačkim i obrazovnim ustanovama, ustanovama za osposobljavanje te zajednicama.
- (15) Kombinirano učenje raširena je praksa u početnom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju²⁷, ali ograničenja zbog pandemije dovela su u pitanje sposobnost ustanova i organizacija da osiguraju učenje kroz rad i održavaju komunikaciju s nastavnicima i mentorima te su utjecala na pružanje naukovanja. Zbog smanjenog pristupa praktičnim iskustvima izašla je na vidjelo postojeća potreba da se za strukovno obrazovanje i osposobljavanje iskoriste prednosti digitalne tehnologije, uključujući digitalne uređaje i platforme za učenje, e-portfelje te proširenu i virtualnu stvarnost za simulacije. Istaknuto je i koliko je važno razumjeti i koordinirati načine na koji se digitalne tehnologije upotrebljavaju za učenje u različitim okruženjima (npr. u prostorijama škole ili tijekom stažiranja).
- (16) Važnost i relevantnost neformalnog učenja vidljiva je iz iskustava stečenih radom s mladima, dobrovoljnim radom i sudjelovanjem u kulturnim aktivnostima, uključujući sport na lokalnoj razini. Neformalno učenje ima važnu ulogu u podupiranju razvoja ključnih međuljudskih, komunikacijskih i kognitivnih vještina, uključujući, među ostalim, kreativnost, koje mladima olakšavaju prijelaz u odraslu dob, aktivno građanstvo i radni život.²⁸ Utvrđivanje novih načina učenja uključuje bolju suradnju formalnih i neformalnih okruženja za učenje.²⁹
- (17) Ovom se Preporukom u potpunosti poštuju načela supsidijarnosti i proporcionalnosti.

PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA DA:

- (1) Na temelju iskustava stečenih u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19 podupru oporavak i pripravnost obrazovnih sustava i sustava osposobljavanja tako da se suoče s posljedicama pandemije na učenike, nastavno osoblje i sve obrazovne stručnjake te razviju dugoročniji strateški pristup kombiniranom učenju u skladu s načelima utvrđenima u ovoj Preporuci³⁰. Iskoriste prednosti uspješnih inovacija koje su uvedene ili ispitane tijekom pandemije kako bi se razmijenila i proširila dobra praksa.
- (2) Podupru učenike tako što će razmotriti sljedeće mjere:

²⁷ Početno strukovno obrazovanje i osposobljavanje obično se provodi na srednjoškolskoj razini i razini poslije srednjoškolskog obrazovanja prije nego što se učenici zaposle. Odvija se u školskom okruženju (uglavnom u učionici) ili u radnom okruženju, kao što su centri za osposobljavanje i poduzeća, ovisno o nacionalnim obrazovnim sustavima i sustavima osposobljavanja te gospodarskim strukturama.

²⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9624-2017-INIT/hr/pdf>

²⁹ 2015/C 172/03

³⁰ Okvir za kombinirano učenje predstavljen u radnom dokumentu službi može biti temelj za posebne mjere prilagođene situacijama u zemljama.

U okviru izravnog odgovora na krizu

- (a) pružanje dodatnih mogućnosti učenja i ciljane potpore učenicima koji se suočavaju s poteškoćama u učenju, imaju posebne obrazovne potrebe, pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju ili su na drugi način pogođeni prekidom nastave. To bi moglo uključivati, na primjer, pojačanu individualiziranu potporu i privatnu poduku, sustave mentorstva (uključujući uzajamno mentorstvo), dodatno vrijeme za učenje tijekom školske godine i/ili praznika, pristup dodatnim okruženjima za učenje, kao što su javne knjižnice i prostori u zajednici, te uslugama nakon nastave uz pedagošku potporu;
- (b) stavljanje fizičke i mentalne dobrobiti učenika i njihovih obitelji na prvo mjesto. To bi moglo uključivati razvoj smjernica za mentalno zdravlje; uključivanje politika za dobrobit učenika i suzbijanje zlostavljanja u školske ciljeve, postupke praćenja i osiguravanja kvalitete (u okviru redovitog osiguranja kvalitete ili školskog inspekcijskog nadzora ili u kontekstu posebnih procjena školske situacije u kontekstu pandemije); dodjeljivanje posebnog osoblja ili olakšavanje pristupa kvalificiranim stručnjacima i službama za mentalno zdravlje i potporu;
- (c) poticanje razvoja digitalnih kompetencija učenika i obitelji te digitalnih kapaciteta obrazovnih sustava poticanjem ulaganja na razini škole i zajednice u dostupne uređaje i povezivost te pružanjem prilika za jačanje digitalnih vještina, uključujući upotrebu tehnologije za neovisno i suradničko učenje. Provedba ulaganja i reformi predviđenih nacionalnim planovima i planovima u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost kako bi se osiguralo da svi učenici imaju pristup potrebnoj opremi i mogućnostima učenja.

Za podržavanje oporavka i dugoročne pripravnosti obrazovanja i osposobljavanja

- (3) Istraže načine za razvoj pristupa kombiniranog učenja u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju u korist svih učenika i osiguraju trajan pozitivan učinak na poučavanje i učenje prilagođeno dobi učenika, sposobnostima i ciljevima učenja. To bi moglo uključivati poticanje da se prostorije škole i učenje na daljinu objedine kako bi se stvorila veća fleksibilnost i odgovarajući uvjeti za mjesto učenja, uzimajući u obzir različite potrebe koje proizlaze iz različitih socioekonomskih i stambenih uvjeta; jačaju razvoj i primjenu alata za učenje kako bi se pružile mogućnosti za istraživanje i izražavanje, uključujući razvoj pismenosti u prirodoslovnom području; podupru učenje u različitim okruženjima; stvore odgovarajuću ravnotežu između učenja kojim upravljaju učitelj i učenik te suradničkog i neovisnog učenja; ispituju metode učenja kako bi nove mogućnosti postale privlačne i kako bi se pronašla rješenja za učenje koja bolje odgovaraju učenicima i učiteljima.
- (4) Upotrebljavaju kombinirano učenje kako bi se pružila potpora autonomiji učenika i personaliziranom učenju (uzimajući u obzir dob učenika, sposobnosti i posebne obrazovne potrebe) te kako bi se razvile njihove osobne i socijalne kompetencije te kompetencije učenja kako učiti (jedna od osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje³¹ koja je dodatno razrađena u europskom okviru LifeComp³²).

³¹ SL C 189, 4.6.2018., str. 1.–13.

³² LifeComp obuhvaća tri područja kompetencija koja se preklapaju, a to su: „osobne” i „socijalne” kompetencije te kompetencije „učenja kako učiti”. Svako područje obuhvaća tri kompetencije:

(5) Podupru učitelje razmatranjem sljedećih mjera:

U okviru izravnog odgovora na krizu

- (a) podupiranje tečajeva, programa i alata za usavršavanje digitalnih vještina³³ učitelja. Razvoj i širenje pedagoških modula i resursa na internetu i na lokaciji kako bi se učiteljima pomoglo da svoje metode poučavanja prilagode kombiniranim pristupima, na temelju iskustva i povratnih informacija, te s njima surađivalo pri upotrebi novih alata i materijala;
- (b) stavljanje većeg naglaska na dobrobit nastavnog osoblja, ravnatelja škola i drugog obrazovnog osoblja. To bi moglo uključivati olakšavanje pristupa kvalificiranim stručnjacima i službama za mentalno zdravlje i potporu, promicanje organiziranja uzajamne potpore kako bi se ublažio stres i poboljšanje mogućnosti osposobljavanja u području otpornosti/mentalne dobrobiti u okviru programa početnog obrazovanja nastavnika i trajnog stručnog usavršavanja;
- (c) mobiliziranje ili zapošljavanje dodatnog osoblja kako bi se omogućilo više vremena za pojedinačnu potporu u školi i aktivnostima nakon nastave;

Za održavanje oporavka i dugoročne pripravnosti nastavnog osoblja

- (d) uključivanje koncepta kombiniranog učenja u statutarne programe početnog obrazovanja učitelja³⁴ i trajnog stručnog usavršavanja³⁵ kako bi se članovima obrazovnog osoblja pomoglo da oblikuju učenje u skladu sa svojim profesionalnim kontekstima i da znaju kako olakšati učenje u različitim unutarnjim i vanjskim okruženjima te s pomoću različitih alata i zadaća;
- (e) osiguravanje pristupa stručnim centrima i odgovarajućim resursima koji služe tomu da se oblikovanje i olakšavanje učenja usmjeri i poboljša. Podupiranje osoblja u području obrazovanja i osposobljavanja da razviju pristup kombiniranog učenja u svojim posebnim kontekstima, i to razmjenom osoblja i uzajamnim učenjem, mrežama, projektima suradnje i zajednicama prakse;
- (f) razvijanje smjernica za nove pristupe procjeni i završnim ispitima s odgovarajućim alatima za formativnu i ukupnu procjenu koji su primjereni za različite razine obrazovanja i osposobljavanja i jednako vrijede za prostorije škole i učenje na daljinu;
- (g) poticanje obrazovnog osoblja da sudjeluje u istraživačkim projektima i istraživanjima, uključujući ispitivanje upotrebe zadaća u drugim okruženjima za učenje i upotrebu digitalne tehnologije za potporu učenju.

samoregulacija, fleksibilnost, dobrobit (osobno područje), empatija, komunikacija, suradnja (socijalno područje), usmjerenost na razvoj, kritičko razmišljanje i upravljanje učenjem (područje učenja kako učiti). Kompetencije u okviru LifeComp primjenjuju se na sva područja života i mogu se stjecati tijekom cijelog života u okviru formalnog, informalnog i neformalnog obrazovanja. <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>

³³ Europska komisija u listopadu 2021. pokreće SELFIE, novi alat za učitelje koji nastavnom osoblju može pomoći pri planiranju razvoja njihovih digitalnih kompetencija.

³⁴ Razdoblje formalnog školovanja kako bi se stekla priznata kvalifikacija radi zaposlenja u učiteljskom zvanju. Takvi programi obično se odvijaju na odjelima za obrazovanje na sveučilištima ili u neovisnim ustanovama za obrazovanje učitelja (usp. pojmovnik u radnom dokumentu službi).

³⁵ Obrazovanje za stručnjake u bilo kojoj fazi njihove karijere kako bi unaprijedili svoju praksu (usp. pojmovnik u radnom dokumentu službi).

(6) Podupru škole razmatranjem sljedećih mjera:

U okviru izravnog odgovora na krizu

- (a) osiguravanje alata i resursa za kombinirano učenje, kao i smjernica za škole o upotrebi tih alata i resursa;³⁶
- (b) podupiranje učinkovitih partnerstava za infrastrukturu i resurse između različitih pružatelja obrazovanja, uključujući poduzeća, umjetnost, kulturnu baštinu, sport, prirodu, visoko obrazovanje i istraživačke institute, industriju obrazovnih resursa (uključujući tehnologiju, izdavaštvo i drugu opremu za provedbu kurikuluma) i obrazovna istraživanja;
- (c) pružanje potpore školama pri ocjeni njihovih strategija i praksi uključivanja te poduzimanje potrebnih mjera za uklanjanje nedostataka, među ostalim upotrebom alata EU-a;³⁷

Za podržavanje dugoročnog oporavka i poboljšanje kapaciteta za organizacijske promjene

- (d) ulaganje u brzu internetsku povezivost u prostorijama škole i okruženjima za učenje na daljinu, o kojima ovisi *online* učenje;
 - (e) omogućivanje dostatne razine autonomije za donošenje odluka na razini škole (odluke donose školski odbori, voditelji, ravnatelji) kako bi se olakšale inovacije, reaktivnost i prilagodba lokalnim potrebama;
 - (f) pružanje potpore ravnateljima škola u upravljanju organizacijskim promjenama tako da im se omogući posebno stručno usavršavanje i smjernice za njihove uloge. Pružanje potpore školama i povezanim obrazovnim ustanovama kako bi razmotrile pristup kombiniranog učenja u okviru njihova strateškog planiranja, što može uključivati upotrebu alata za samoprocjenu;
 - (g) podupiranje dijaloga i umrežavanja različitih dionika uključenih u učenje u školi i učenje na daljinu kako bi se prikupile povratne informacije i ideje za budući razvoj iz različitih izvora. To bi ujedno trebalo uključivati dijalog, smjernice i strategije za očuvanje sigurnosti, zaštite i privatnosti djece u digitalnom svijetu;
 - (h) usmjeravanje dijela unutarnjeg i/ili vanjskog preispitivanja i mehanizama za osiguravanje kvalitete u školi na kombinaciju okruženja i alata za učenje, uključivanjem evaluacije drugih pružatelja usluga osim škola ili evaluacije koja se preko njih provodi.
- (7) Iskoriste puni potencijal sredstava i stručnog znanja EU-a za reforme i ulaganja u infrastrukturu, alate i pedagogiju radi povećavanja otpornosti i pripravnosti škola kako bi bile spremne na buduće promjene, posebno Erasmus+, Mehanizam za oporavak i otpornost, Europski socijalni fond plus, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), program Digitalna Europa, Obzor Europa i Instrument za tehničku potporu.

³⁶ Alat SELFIE služi za potporu školama kad je riječ o razmatranju i prikupljanju dokaza o trenutačnoj situaciji i potrebama. Alat je modularan i škole ga mogu prilagoditi svojem specifičnom kontekstu.

³⁷ U okviru Europskog skupa alata za škole „Promicanje uključivog obrazovanja i rješavanje problema ranog napuštanja školovanja” na raspolaganju je mnoštvo resursa i praktičnih primjera, kao i alat za samoprocjenu za škole.

- (8) Ulažu u praćenje, istraživanje i evaluaciju političkih izazova i učinka tih inicijativa kako bi se iskoristila stečena iskustva i na temelju toga provela buduća reforma politika, uključujući na temelju iskustava učenika i podataka prikupljenih za razvoj najbolje prakse i prilagođenih rješenja umjetne inteligencije radi poboljšanja programa učenja.
- (9) Osiguraju odgovarajući okvir za provedbu ove Preporuke uzimajući u obzir mjere kojima se podupire kombinirano učenje u nacionalnim akcijskim planovima za provedbu europskog jamstva za djecu.

OVIME POZIVA KOMISIJU DA:

1. podupre provedbu Preporuke tako što će olakšati uzajamno učenje i razmjenu među državama članicama i svim relevantnim dionicima s pomoću:
 - 1.1. strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.)³⁸;
 - 1.2. nove europske platforme za digitalno obrazovanje i novog strateškog dijaloga s državama članicama, koji će se uspostaviti u okviru Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021.–2027. kako bi se pružila potpora međusektorskoj suradnji u području digitalnog obrazovanja;
 - 1.3. internetskih platformi i zajednica EU-a za obrazovanje i osposobljavanje, uključujući platforme School Education Gateway i eTwinning te Europski skup alata za škole „Promicanje uključivog obrazovanja i suzbijanje ranog napuštanja školovanja”;
2. podupre razvoj resursa u suradnji s državama članicama, na primjer:
 - 2.1. smjernica o oblikovanju učenja i organizacijskoj praksi škole utemeljenih na dokazima u okviru pristupa kombiniranog učenja, među ostalim o digitalnim alatima, pristupima procjeni i vrednovanju učenja te zaštiti podataka, privatnosti i sigurnosti u kontekstu kombiniranog učenja;
 - 2.2. iskorištavanja potencijala predstojećeg europskog okvira za digitalne obrazovne sadržaje za potporu stvaranju i razmjeni visokokvalitetnih digitalnih obrazovnih sadržaja, koji će se razviti u okviru Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021.–2027.;
3. podupre mogućnosti stručnog usavršavanja za obrazovno osoblje i druge dionike na sljedeće načine:
 - 3.1. organiziranjem masovnih otvorenih internetskih tečajeva o kombiniranom učenju za učitelje, nastavnike, ravnatelje škola i edukatore učitelja u organizaciji platforme School Education Gateway i promicanjem široke upotrebe tih tečajeva za osoblje u školama;
 - 3.2. dijeljenjem dobre prakse iz razmjene osoblja u okviru programa Erasmus+, projekata i mreža, uključujući putem internetske zajednice eTwinning, budućih akademija za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+ te centara strukovne izvrsnosti;
 - 3.3. pokretanjem novog internetskog alata SELFIE kojim se učiteljima pomaže da razmotre svoje digitalne kompetencije i planiraju daljnja poboljšanja. Taj se alat temelji na alatu SELFIE za digitalno planiranje za cijelu školu kojim se može

³⁸ SL C 66, 26.2.2021., str. 1.–21.

pridonijeti podupiranju učinkovitih pristupa kombiniranog učenja, uključujući u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju;

4. podupre inicijative za daljnji razvoj i promicanje uključivog, ravnopravnog i kvalitetnog obrazovanja te mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve u okviru europskog prostora obrazovanja kad je riječ o školskom obrazovanju, posebno s obzirom na uključivanje učenika koji žive u različitim okolnostima koje utječu na njihov pristup određenim okruženjima i alatima za učenje te uključivanja onih kojima je potrebna ciljana potpora u procesu učenja;
5. nastavi podupirati države članice u provedbi reformi kako bi se poboljšala kvaliteta i uključivost obrazovnih sustava i poduprla njihova digitalna spremnost u skladu s ciljevima Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021.–2027.;
6. uključi stavljanje naglaska na razvoj pristupa kombiniranog učenja u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju, i to u okviru redovitih izvješća o napretku europskog prostora obrazovanja i Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021.–2027.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*